

Stanowisko Konferencji Sprawozdawczo-Wyborczej Hufca ZHP Kraków-
Śródmieście im. Mikołaja Kopernika przed IX Zjazdem ZHP,
uchwała z 27 listopada 1988

W ostatnim czasie mamy do czynienia z wysiłkami zmierzającymi do wprowadzenia zmian w życiu społeczno-politycznym naszego Kraju, z dążeniem do realizacji prawdziwej demokracji i pluralizmu we wszystkich dziedzinach.

ZHP jako ruch wychowujący młodzież do obywatelskiej dojrzałości, aby być wiarygodnym i poz ytywnie postrzeganym w społeczeństwie winien przyłączyć się do tych wysiłków i dążeń. Wymogiem chwili jest, by w harcerstwie zapadały jednoznaczne decyzje zapewniające faktyczne zmiany w kierunku:

- określenia takiej sylwetki ideowej harcerza, by była ona zgodna z 77-mio letnią tradycją polskiego harcerstwa, niosąca z sobą wartości sprawdzone w trudnych chwilach, a i współczesnemu Narodowi i Państwu potrzebne,
- stworzenie z ZHP organizacji elitarniej moralnie, cieszącej się wolnością przekonań swych członków, rządzonej demokratycznie i spełniającej społeczne oczekiwania. Wprowadzenie wyżej wymienionych zmian kapitałnym dla dalszego bytu Organizacji znaczeniu, wymaga następujących, naszym zdaniem zmian:

I. Ideowe podstawy Harcerstwa

1. Sprawą zasadniczej wagi jest uznanie w ZHP za obowiązujące Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego, określającego pożądaną sylwetkę harcerza. Uznajemy, że zadanie to najlepiej spełnią poniższe, funkcjonujące z niewielkimi zmianami od 1914 roku Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie, łączące piękne i sprawdzone tradycje z wymogami współczesności.

PRYZRZECZENIE HARCERSKIE

MAJ SZCZERA` WOLE CAŁYM ŻYCIEM PEŁNIC SŁUŻBĘ BOGU /dla wierzących/
lub DOBRU NAJWYŻSZEMU /dla niewierzących/ I POLSCE, NIESC CHETNA
POMOC BLIŹNIM, BYĆ POSŁUSZNYM PRAWU HARCERSKIEMU.

Powyższa Rota Przyrzeczenia spełnia w sposób jak najbardziej szeroki warunek tolerancji w ZHP. Umieszczenie określenia "Dobro Najwyższe" podkreślającą przyświecającą harcerstwu intencję wychowania każdego człowieka w duchu przyjmowanych w całym cywilizowanym świecie wartości takich jak wolność, sprawiedliwość, szacunek dla ludzkiego życia, otaczającej nas przyrody, niezależnie od prezentowanego światopoglądu.

Koncepcję wprowadzenia zwrotu "Dobro Najwyższe" przyjęto za tekstem Przyrzeczenia z 1947 roku.

PRAWO HARCERSKIE

- 1/. HARCERZ SŁUŻY POLSCE I SUMIENNIE SPEŁNIA SWOJE OBOWIAZKI.
- 2/. NA SŁOWIE HARCERZA POLEGAJ JAK NA ZAWISZY.
- 3/. HARCERZ JEST POŻYTECZNY I NIESIE POMOC BLIŹNIM.
- 4/. HARCERZ W KAŻDYM WIDZI BLIŹNIEGO, A ZA BRATA UWAŻA KAŻDEGO INNEGO HARCERZA.
- 5/. HARCERZ POSTĘPUJE PO RYCERSKU.
- 6/. HARCERZ JEST POSŁUSZNY RODZICOM I SWOIM PRZEŁOŻONYM.
- 7/. HARCERZ MIŁUJE PRZYRODE I STARA SIĘ JĄ POZNAĆ.
- 8/. HARCERZ JEST ZAWSZE POGODNY.
- 9/. HARCERZ JEST OSZCZĘDNY I OFIARNY.
- 10/. HARCERZ JEST CZYSTY W MYSLI, MOWIE I UCZYNKACH, NIE PALI TYTONIU, NIE PIJE NAPOJÓW ALKOHÓLOWYCH.

2. Uważamy, że zmianie winien ulec tekst Zobowiązania Instruktorskiego. Obecnie obowiązujący zawiera deklarację postawy polityczno-światopoglądowej, co stawia go w sprzeczności z przyjętą powszechnie zasadą tolerancji. Ponadto jest on zbyt długi. W związku z powyższym proponujemy następujący tekst, który jest wolny od wyżej wymienionych deklaracji i odnosi się jedynie do obowiązków instruktora wobec powierzonej mu młodzieży, oraz określa jego stosunek do ZHP.

ZOBOWIĄZANIE INSTRUKTORSKIE

Ja.....PRZYJMUJE ZOBOWIĄZANIE INSTRUKTORA ZHP.SWA PRACA WYCHOWAWCZA BĘDĘ JAK NAJLEPIEJ SŁUżyć POLSCE, WYCHOWUJĄC MŁODZIEŻ WEDŁUG WSKAZAN PRAWA I PRZYRZECZENIA HARCERSKIEGO. ZOBOWIĄZUJE SIĘ STAŁE PRACOWAĆ NAD SOBĄ I POGŁĘBIAĆ SWĄ WIEDZĘ INSTRUKTORSKĄ.POWIERZONEGO MI STANOWISKA NIE OPUSZCZE SAMOWOLNIE!

II. Harcerstwo w oczach społeczeństwa

Wprowadzenie podstawowych zmian ideowych do tekstów Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego oraz Zobowiązania Instruktorskiego będzie miało zasadnicze znaczenie w podniesieniu prestiżu Harcerstwa w oczach młodzieży i społeczeństwa.

Służąc temu powinno również spełnianie następujących, bardzo ważnych dla Harcerstwa warunków:

1. Uznanie możliwości współpracy jednostek harcerskich ze wszystkimi istniejącymi w Polsce ruchami oraz organizacjami społecznymi i politycznymi jeżeli nie jest ona sprzeczna z Konstytucją PRL.
2. ZHP musi się liczyć z uczuciami religijnymi przytłaczającej większości swych członków.
3. Niedopuszczalne jest więc kwestionowanie udziału harcerzy w mundurach w uroczystościach religijnych, wprowadzanie zakazu przynależności do ZHP kleryków i księży, uniemożliwianie im pełnienia funkcji instruktorskich w Związku oraz zdobywania stopni instruktorskich i harcerskich.

Wydaje nam się konieczne uznanie przez władze Związku istniejących Duszpasterstw Harcerzy i Harcerek oraz nawiązanie z nimi organizacyjnej współpracy/ np!przez powołanie kapelanów harcerskich/.

3. Umożliwienie nawiązania kontaktów przez harcerskie środowisko z różnymi organizacjami skautowymi oraz niezwłoczne podjęcie starań o wprowadzenie ZHP do Międzynarodowego Biura Skautowego.
4. Nawiązanie oficjalnych z ZHP poza Granicami Kraju i w miarę możliwości podjęcie stałej współpracy dla dobra wielkiej rzeszy polskiej młodzieży na emigracji.
5. Uznanie i przestrzeganie w praktyce przez władze Związku faktu,

że współczesny ZHP jest kontynuatorem całej już ponad 77-letniej historii i tradycji polskiego ruchu harcerskiego.

Z tej postawy musi wynikać równoprawne traktowanie wszystkich o okresów działalności Związku i nie manipulowanie jego historią /np. ignorowanie 75 rocznicy założenia Harcerstwa, a uroczyste obchody 30 rocznicy Zjazdu Łódzkiego/.

Pozytywnym gestem w tym kierunku byłoby np. skorygowanie numeracji Walnych Zjazdów ZHP, licząc kolejno od I Walnego Zjazdu z przełomu roku 1920/21.

6. Władze Związku powinny dołożyć wszelkich starań by utrwalać i upowszechniać dzieje i tradycje ruchu harcerskiego, m.in. przez:

- utworzenie instytucji państwowej "MUZEUM HARCERSTWA"
- systematyczne prowadzenie badań historycznych w odpowiednim zespole lub komisji skupiających historyków zawodowych/sprzeciwiamy się likwidacji Zespołu Historycznego GK ZHP/.
- systematyczne prowadzenie i odtwarzanie /tych, które zostały bezmyślnie zniszczone/ na wszystkich szczeblach organizacyjnych profesjonalnych archiwów i harcerskich oraz bibliotek.
- wspieranie działalności wszelkich zespołów społecznych zajmujących się historią np. Chorągwianych Komisji Historycznych oraz Harcerskich Kręgów Seniorów.
- stałe cykle wydawnicze z tej tematyki np. b. seria ZH GK ZHP, periodyk b. Harcerski Informator Historyczny /pytamy się, dlaczego zlikwidowano te bardzo interesująco rozwijające się wydawnictwa?/
- opiekę nad harcerskimi miejscami pamięci /np. Trębki/

7. Władze harcerskie powinny za pomocą własnych oraz publicznych środków masowego przekazu/ prasa, radio, telewizja itd/ ukazywać społeczeństwu prawdziwy obraz harcerstwa /jego założenia ideowe, metodę, tradycję, problemy i potrzeby/ tak by mogło ono zyskać społeczną akceptację i zrozumienie.

Należy stanowczo przeciwstawiać się jednostronnemu i płytkiemu obrazowi harcerstwa lansowanego np. w TV/ akademii, warty, kwiatki, beztrojskie śpiewy i piosenki/, który ośmiesza nasz ruch.

8. Postulujemy zmianę modelu harcerskiej prasy centralnej.

Prasa harcerska, a zwłaszcza tygodnik "Motywy" powinna być wolną trybuną dla przedstawienia różnych, nieraz sprzecznych stanowisk, a nie tylko jednego - Główniej Kwatery.

Musi być redagowana fachowo i interesująco. Obecnie w małym stopniu czytają ją harcerze, a jej obieg funkcjonuje tylko dzięki prenumeracie jednostek harcerskich.

Wydaje nam się słuszne odebranie patronatu harcerskiego i historycznego tytułu tygodnikowi "Na Przekaj", gdyż już od dawna nie jest to pismo harcerskie.

Obecnie "Na Przekaj" jest dobrym pismem młodzieżowym, które jednak przepaga treści daleko odbiegające od zasad harcerskich.

Proponujemy powołanie harcerskiego miesięcznika ilustrowanego, gdyż obecnie odczuwany jest brak tego rodzaju pisma.

Należy za wszelką cenę utrzymać miesięcznik programowo-metodyczny "Propozycje" w jego trzech mutacjach, oraz telewizyjny Magazyn Harcerzy "Krag" udoskonalać ich formę i treść.

III PRZEDRAM

III PROGRAM

Obecnie ZHP stoi przed zasadniczym wyborem programowym. Z jednej strony - Harcerstwo jako organizacja otwarta na wszystkie potrzeby współczesnej młodzieży, umożliwiająca różnorodny i atrakcyjny sposób spędzenia wolnego czasu, ale stawiająca małe wymagania swym członkom i rezygnująca z możliwości ich kształtowania, a z drugiej strony - ruch wychowawczy dający młodzieży niezapomniane przeżycia, braterską wspólnotę, możliwość kształtowania ~~własnej~~ własnej osobowości, hartowania ducha i ciała, wymagająca jednak jednoznacznej i konsekwentnej postawy, często na przekór ogólnym tendencjom i prądom.

Biorąc pod uwagę obecną ogólną sytuację społeczną/m.in. rozwój rozmaitych ruchów i organizacji młodzieżowych o ściśle skonkretyzowanych programach i celach/ oraz ograniczenia samego Związku/ogólny brak wysoko kwalifikowanej kadry oraz środków/ opowiadamy się za tą drugą koncepcją.

Harcerstwo nie musi być organizacją dla każdego młodego człowieka. Powinno skupiać wyłącznie te jednostki, które w pełni akceptują i przestrzegają założenia ideowe ruchu oraz aktywnie biorą udział w życiu organizacji. Należy więc konsekwentnie odejść od przesadnej masowości/ pamiętając jednocześnie o tym, że Harcerstwo powinno być zawsze ruchem liczebnym/, zdecydować się na organizację elitarną, mającą może mniej członków, ale w perspektywie o wiele większy prestiż i oddziaływanie w środowisku i społeczeństwie.

Program takiego ruchu nie może być kształtowany centralnie, lecz powinien być tworzony przez bezpośrednio pracujących z młodzieżą instruktorów i przy możliwie najszerszym udziale harcerzy. Dlatego powinny być spełnione następujące zasady gwarantujące taki kierunek:

1. Należy nadal utrzymywać i rozwijać samodzielność programową drużyn. Jako powszechną należy przyjąć zasadę, że samodzielnie programują swoją pracę, harcerskie władze służą im tylko pomocą. Władze Związku nie powinny narzucać żadnych obowiązkowych akcji programowych z wyjątkiem Alertu Naczelnika ogłaszanego wyłącznie w szczególnych okolicznościach np. stan klęski żywiołowej, wojny itd. Wszystkie propozycje programowe, akcje, kampanie, odznaki itd. skierowane do drużyn ze szczebla centralnego, chorągwi i hufców muszą być tylko i wyłącznie propozycjami, ewentualnie uzupełniającymi ich własny program.

Pożądany przez władze harcerskie masowy udział w nich Harcerstwa powinien być uzyskiwany przez ich szczególną atrakcyjność i wysoką sprawność organizacyjną, a nie jakkolwiek formę przymusu.

2. Drużyny harcerskie i zuchowe mogą prowadzić dowolną działalność programową i metodyczną bez zgody władz harcerskich, jeżeli tylko działalność ta nie jest sprzeczna z Konstytucją PRL, obowiązującymi przepisami prawnymi oraz Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim.
3. Harcerstwo powinno rozwijać się tylko tam, gdzie ~~nie~~ istnieje na nie autentyczne zapotrzebowanie społeczne. W tych środowiskach, gdzie takiego zapotrzebowania brak Harcerstwo nie musi działać. Nie zapominając o rozwoju ilościowym naszej organizacji musimy szczególną uwagę zwrócić na jakość jej szeregów. Kadre i środki materialne należy głównie skierować do tych środowisk, gdzie w krótkim czasie można osiągnąć najlepsze efekty wychowawcze i wysoki poziom harcerskiej służby.

4. Rozumiemy różnice między Harcerstwem miejskim, a Harcerstwem wiejskim posiadającym zupełnie inną specyfikę.

Wydaje się nam koniecznością szersze uwzględnienie tej specyfiki w ogólnym programie ZHP, oraz powołanie Zespołu Programowo-Metodycznego, który wypracowałby w oparciu o dotychczasowe najlepsze doświadczenia praktyczne, nowe propozycje programowe dla harcerstwa wiejskiego.

5. Pilną potrzebą wydaje się nam ożywienie idei tzw. "warsztatów harcerskich", czyli stworzenie bazy materialnej dla rozwijania rozmaitych uzdolnień manualnych i intelektualnych harcerzy, pod kierunkiem wysoko kwalifikowanych fachowców z danej dziedziny techniki czy nauki.

Harcerstwo by było atrakcyjne dla współczesnej młodzieży musi jej dać możliwość zdobycia konkretnych umiejętności, uprawnień, które następnie będą przydatne jej w życiu społecznym. Dlatego konieczne jest dalsze umacnianie i rozszerzanie działalności drużyn oraz zastępów specjalnościowych.

6. W związku z prawie całkowitym upadkiem kultury fizycznej w harcerstwie należy podjąć w tym kierunku radykalne działania tak, by ten katastrofalny stan możliwie szybko zmienić.

Należy m.in. reaktywować Harcerskie Kluby Sportowe, które co najmniej na poziomie Chorągwi powinny zajmować się prowadzeniem wyczynu sportowego /choćby na lokalną skalę/ i rekreacji dla wszystkich harcerzy. Większej opieki materialnej wymagają też Harcerskie kluby Narciarskie oraz wszystkie te inicjatywy lokalne i środowiskowe, które są związane ze sportem i turystyką np. Kluby Wysokogórskie, Speleologiczne, Spadochronowe, drużyny żeglarskie, itd!

IV. Instruktorzy

Pragniemy, aby byli autentycznymi wychowawcami, rozumiejącymi potrzeby harcerzy czy zuchów, którzy potrafią zmobilizować młodych ludzi do działań wychowując ich na przykładzie własnego postępowania.

Harcerstwu potrzebni są instruktorzy o wysokich walorach moralnych, silnej osobowości, ludzi inteligentni, a zarazem dobrzy organizatorzy, dający organizacji swój czas i energię, ale też otrzymujący godną satysfakcję.

Aby taki stan osiągnąć ~~musimy~~ należy spełnić następujące warunki:

1. Wymagać kategorycznie jednoznacznej postawy moralnej kadry. Nie może być specjalnych, sprzecznych z obowiązkami harcerza praw instruktorskich.
2. Szkolenie instruktorów powinno być oparte na racjonalnych zasadach metodycznych, prowadzone w przygotowanych do tego środowiskach przez doświadczonych instruktorów praktyków.
3. Ze względu na poziom wykształcenia harcerskiego instruktorów należy bezwzględnie przestrzegać zasady przaznawania stopnia instruktorskiego po zdobyciu odpowiedniego stopnia harcerskiego.
4. Nadal udoskonalać i rozwijać opiekę materialną i moralną nad kadra instruktorską:

a/materialna: - szersze stosowanie przez komendy harcerskie pełnego systemu nagród, stypendiów, zapomóg, itp.,

c - upowszechnienie wśród instruktorów wiedzy o przysługujących im prawach,

b/moralna: - satysfakcjonowanie kadry instruktorskiej prze częste nadawanie odznaczeń harcerskich i państwowych za rzeczywistą pracę z młodzieżą, a nie tylko za pełnienie funkcji,

- upowszechnianie dorobku wybitnych instruktorów,
  - szersze wysuwanie młodych sprawdzonych w działaniu instruktorów jako kandydatów do władz Związku,
  - utrzymywanie na wszystkich szczeblach organizacyjnych poczynając od hufca niezawisłych Komisji Instruktorskich, które będą bronić interesów instruktora i oceniać bezstronnie jego ewentualne winy.
5. Niedopuszczalne jest represjonowanie instruktorów harcerskich przez władze Związku za działalność np. polityczną poza ZHP, lub działalność harcerską niezgodną z aktualną linią ZHP.
6. Rozważyć możliwość wprowadzenia statusu działacza harcerskiego. Działaczami harcerskimi mogliby być ludzie dorośli, którzy z różnych względów nie chcą lub nie mogą przestrzegać prawa harcerskiego /zwłaszcza 10-go punktu/, a chcieliby działać w organizacji dla dobra młodzieży.

V. Metoda harcerska

Przez lata swego istnienia Harcerstwo wypracowało specyficzny sposób postępowania ze swymi członkami - metodą harcerską. Wiele ruchów i organizacji młodzieżowych wykorzystuje tę metodę. Przemiany w życiu młodzieży powodują konieczność przekształcenia pewnych elementów metody, a z drugiej strony uwzględniania całego dorobku różnych pokoleń i środowisk harcerskich.

Wydaje się nam konieczne dokonanie następujących zmian:

1. Wprowadzenie do odrębności metodycznej, programowej i organizacyjnej dla harcerstwa męskiego i żeńskiego oraz jego pionów wiekowych: suchów, harcerzy, st. harcerzy, młodzieży akademickiej. Umożliwi to tworzenie odpowiednich dla chłopców i dziewcząt nowych form działania i uatrakcyjni program. Bynajmniej nie spowoduje to rozbitcia Harcerstwa, bo na każdym szczeblu będą istniały naturalne więzy współpracy.
2. Wprowadzenie 5 stopniowego systemu stopni harcerskich, odrębnego dla harcerzy i harcerek /młodzik- ochotniczka, wywiadowca i tropicielka, ówik- pionierka, HO- Wędrowniczka, Harcerz i Harcerka Rzeczypospolitej/, wymagań stosowanych takżw przez środowisko krakowskie, ponieważ są one:
  - zgodne z tradycją,
  - przewidłowo powiązane z systemem sprawności
  - właściwe dla rozwoju psychicznego i fizycznego młodzieży,
  - sprawdzone w czasie kilkuletniej praktyki,
  - podkreślają ciągłość wychowawczą w ZHP.
3. Miekwestionowanie przez władze harcerskie różnorodnych działań i nowości metodycznych, informowanie o nich w harcerskich środowiskach środkach przekazu, a z drugiej strony niewprowadzanie odgórnie przez władze żadnych znaczących zmian w metodzie harcerskiej.

VI. Organizacja

Ruch Harcerski może funkcjonować bez struktury organizacyjnej, ale dla jego wszechstronnego rozwoju struktury są konieczne. Wszelkie władze harcerskie powinny o tym pamiętać. Muszą one zawsze pełnić służebną rolę wobec harcerskich środowisk: drużyn, szczeplów, kregów instruktorskich i tylko wobec nich, a nie np. władz państwowych czy partyjnych.

Wymaga to spełnienia następujących warunków:

1. Należy gówneralnie zerwać z zasadą obsadzania kierowniczych funkcji we władzach Związku etatowymi pracownikami /wywodzi się ona z okresu stalinowskiego- OH, ZMP/, zastępując ją zasadą społecznego pełnienia wszystkich funkcji.
Pracownicy etatowi ZHP np. powinni być wyspecjalizowanymi fachowcami /księgowość sekretariat, archiwa, biblioteki, itp./ bezpośrednio wspierającymi działalność władz wykonawczych lub etatowymi pracownikami instytucji harcerskich / redakcje, ośrodki harcerskie, Domy Harcerza, "Harctur", wydawnictwa, itd./ będących na własnym rozrachunku gospodarczym lub działających jako jednostki dotowane.
By wprowadzić ten model należy przeprowadzić takie zmiany organizacyjne by instruktorzy społeczni mogli pełnić wszystkie nawet najwyższe funkcje w Związku, nie rezygnując z pracy zawodowej.
Dlatego należy:
  - zrezygnować z modelu urzędniczego dominującego w organizacji pracy Głównej Kwatery, Komendy Chorągwi i części Komend Hufców/ zmniejszenie etatów, zmiana czasu i organizacji pracy takich jednostek, itp./,
  - odważnie i szerzej korzystać z możliwości zmian zasięgu terytorialnego hufców, np. wielkie hufce miejskie można dzielić na mniejsze jednostki a małe/ zwłaszcza gminne/ hufce łączyć w większe, silniejsze,
  - zredukować do niezbędnego minimum dokumentację organizacyjną i programową oraz uprościć jej obieg,
  - w porozumieniu z właściwymi władzami państwowymi dążyć do możliwie jak największego uproszczenia dokumentacji finansowej.
2. Podstawowym zadaniem władz harcerskich jest pomoc środowiskom poprzez:
  - szkolenie kadry instruktorskiej,
  - pomoc materialną,
  - reprezentowanie Harcerstwa i ochrona jego interesów.Warunkiem funkcjonowania harcerskich struktur organizacyjnych jest spełnianie powyższych ról.
3. Należy zdecydowanie odejść od rozbudowanej sprawozdawczości harcerskiej.
4. System władzy w ZHP powinien być oparty na rozdziale władz:
  - ustawodawczą - Rady odpowiedniego szczebla,
  - wykonawczą - podległe Radom komendy,
  - kontrolną - komisje ~~instruktorskich~~ rewizyjne,
  - rozjemczą - komisje instruktorskie.Władze te są wybierane przez Konferencje odpowiedniego szczebla. Nie należy rezygnować z powodów kadrowych czy organizacyjnych z powyższej, demokratycznej struktury władzy.
5. Bezwzględnie przyjąć, że wszystkie władze harcerskie podlegają z wyboru i nie podlegają zatwierdzeniu przez władze wyższe.

VII Obozownictwo

Jedną z ~~na~~ najwartościowszych form harcerskiego działania jest obozownictwo. Daje wspaniałe możliwości oddziaływania na młodzież, uczy samodzielności i odpowiedzialności. Organizowane przez kadrę społeczna jest także stosunkowo tania forma wypoczynku. Jednak wielość kłopotów stawi a pod znakiem zapytania organizowania w przyszłości obozów i zimowisk. Potrzebne są następujące zdecydowane działania podjęte wspólnie z instytucjami państwowymi:

1. Dążenie do stanu w którym większość drużyn i szczepów będzie organizowała samodzielne obozy letnie i zimowiska.
W skali Związku drużyny i szczepy powinny być głównym organizatorem AI i AZ, a hufce i chorągwie powinny organizować tylko obozy specjalnościowe i szkoleniowe.

2. Skoordynowanie planów wizytacji obozów tak, by ograniczały się do niezbędnego minimum, konieczność uzgodnienia z władzami państwowymi: oświat., sanit., admin.
3. Przeprowadzenie badań ekologicznych i wypracowanie takiego modelu obozowania, który byłby najmniej szkodliwy dla przyrody, a jednocześnie pozwalał na organizację obozów puszczańskich.
4. Przywrócenie dawnego systemu zakatwiania miejsc obozowych, czyli zrezygnowanie z tego, aby miejscowa komenda chorągwi była dysponentem terenów obozowych, gdyż komendy te nie mają żadnego wpływu na organizację obozów, a żądają za zgodę na obozowanie różnych świadczeń.
5. W porozumieniu z władzami oświatowymi i administracyjnymi zmianie powinny ulec zasady wykorzystywania szkół i internatów, w okresie wakacji letnich i zimowych, tak by zwiększyć możliwość korzystania z nich przez jednostki harcerskie.
6. Uproszczenie finansowej dokumentacji obozów letnich i zimowych oraz zasada przygotowywania i rozliczania AL i AZ /tak jak np w PTTK/
7. Przeanalizować koszty utrzymania i wykorzystania tzw "baz obozowych", a następnie zlikwidować nieprzydatne przekazując ich sprzęt drużynom i szczeplom.
8. Odstąpić od organizacji wielkich akcji obozowych typu Operacja Bieszczady, Złot Grunwaldzki itp.
9. Zapewnienie dostatecznej ilości miejsc obozowych w atrakcyjnych regionach kraju/w górach, nad jeziorami/ pozwalających na organizację obozów puszczańskich /w związku z coraz większą ilością różnych barier i ograniczeń/.
10. Poprzez naszych przedstawicieli we władzach państwowych doprowadzenie do tego, aby część kwot uzyskiwanych z kar za zanieczyszczenie środowiska przeznaczyć na dofinansowanie obozów i zimowisk harcerzy z rejonów objętych klęską ekologiczną.
11. Zdecydowane działania mające na celu uproszczenie i odbiurokratyzowanie organizacji harcerskich obozów zagranicznych. Obozy zagraniczne powinny być traktowane tak samo jak krajowe, tym bardziej, że nie są dotowane.
12. Rozszerzeniu i zmianie powinno ulec wymiana bezdowizowa z krajami socjalistycznymi. Powinna polegać również na udostępnianiu miejsc gdzie można organizować tradycyjne harcerskie obozy i zimowiska np Ukraina Zachodnia, Wileńszczyzna, Pojezierze Meklemburskie, Tatry Słowackie, Węgierska Puszcza. Niewątpliwie wydaje się nam wtłaczanie Harcerstwa w formy pracy specyficzne dla innych organizacji zwłaszcza pionierskich.

VIII. Harcerskie Gospodarowanie

Jesteśmy świadkami bardzo szybko i znacząco zmieniającej się sytuacji ekonomicznej w Polsce. My harcerze nie możemy w tej sytuacji stać na ubożu bo dotyczy to każdego Polaka.

Harcerstwo musi być prawdziwą szkołą gospodarności i ekonomicznego myślenia, dającego także harcerzom możliwość samorealizacji w tym obszarze. Musimy odstąpić od jakowej deklaracyjności, a wprowadzić realne, racjonalne działania gospodarcze.

Choc nie jest możliwa pełna samowystarczalność finansowa Związku, powinniśmy dążyć do jak najszerzego zabezpieczenia środków własnymi siłami.

Dlatego muszą być spełnione następujące warunki:

1. Wprowadzenie nowoczesnych i liberalnych przepisów gospodarczych, które powinny być jasne, zwężone i logiczne, a przede wszystkim stabilne. Na bieżąco /i z pewnym wyprzedzeniem/ powinny jedynie być weryfikowane stawki finansowe, np żywnościowe z uwagi na wysoką inflację. Harcerskie jednostki nie są przedsiębiorstwami i nie powinny być w taki sam sposób traktowane

2. Zdecydowane uproszczenie wewnętrznej dokumentacji i przepisów gospodarczych.
3. Umożliwienie szczepom, hufcom, chorągwiom prowadzenia własnej działalności gospodarczej /spółdzielnie harcerskie, spółki, udziały w przedsiębiorstwie/.
Należy wystąpić do władz państwowych o zmianę przepisów podatkowych, tak aby zyski z ich działalności przechodziły w całości dla harcerskich właścicieli.
4. Umożliwienie hufcom, szczepom, drużynom spełniającym określone warunki posiadania osobowości prawnej oraz związanych z tym praw i obowiązków.
5. Ujednolicenie zasad przyznawania dotacji i innych środków przez władze państwowe. Niedopuszczalne są różnice w traktowaniu młodzieży z różnych środowisk.
6. Umożliwienie poprzez zmianę przepisów podatkowych sprawowania realnego patronatu nad jednostkami harcerskimi przez zakłady pracy.
7. Zdecydowanie zmienić obowiązujące zasady współpracy z wojskiem.
8. Spowodowanie wypełnienia przez CSH i "Harotur" potrzeb harcerzy, a w przypadku niemożności zrealizowania tych postulatów - stworzenie na szczeblu Związku odpowiednich organizacji gospodarczych, realizujących te zadania i dających ZHP odpowiedni zysk.

IX. Statut

Sformułowane w poprzednich punktach postulaty wymagają uwzględnienia ich w Statucie ZHP, a co za tym idzie dokonanie w nim m.in. następujących zmian :

1. Należy wyeliminować zwroty określające ZHP jako organizację: "ideową", "polityczną", a zastąpić je zwrotem "organizacja społeczno-wychowawcza".
2. Skreślić zdania określające, że ZHP "wychowuje swoich członków w duchu wartości socjalizmu" i "uznaje przewodnią rolę PZPR wyrażającą się wobec organizacji w inspiracji ideowej", a zastąpić zdaniem ogólnym, że ZHP działa zgodnie z zasadami określonymi w Konstytucji PRL i obowiązujących przepisach prawnych.
3. Zasada tolerancji światopoglądowej musi być połączona z możliwością pełnienia służby Bogu przez harcerzy wierzących.
4. Skreślić zdanie, że "ZHP dąży do jedności ideowej młodego pokolenia Polski Ludowej...".
5. Wyeliminować cały § 6, zastępując go zdaniem, że "ZHP może być członkiem międzynarodowych organizacji" oraz "współpracuje z zagranicznymi organizacjami dziecięcymi i młodzieżowymi".
6. Uzupełnić zdanie określające kto jest instruktorem o sformułowanie "złożek Przyrzeczenia Harcerskie".

X. Zakonczenie

Proponowane teksty Prawa, Przyrzeczenia Harcerskiego i Zobowiązania Instruktorskiego są chyba jedynymi możliwymi do zaakceptowania przez wszystkie orientacje i grupy harcerskie działające w ramach ZHP lub już poza nimi. Przyjęcie ich może więc przeciwdziałać powoli rozpoczynającemu się procesowi rozpadu ZHP i powstaniu kilku organizacji harcerskich w Polsce. Taki scenariusz przyszłych wydarzeń jest bardzo prawdopodobny zwłaszcza w świetle zapowiedzianej liberalizacji prawa o stowarzyszeniach oraz biorąc pod uwagę nastroje młodzieży harcerskiej

OPOWIADAMY SIĘ ZA JEDNOŚCIĄ RUCHU HARCERSKIEGO

W RAMACH ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO I

By zachować jednak jedność harcerstwa obecny ZHP musi diametralnie zmienić swoje oblicze ideowe i dostosować się do zachodzących w społeczeństwie i harcerstwie przemian.

ZHP nigdy nie było i nie jest komunistyczną organizacją młodzieżową wychowującą swych członków w ideologii marksistowsko-leninowskiej, stanowiących bazę kadrową dla PZPR oraz realizującą jej interesy partyjne na polu wychowania młodzieży.

Należy raz na zawsze wyjaśnić to nieporozumienie, która nadal tkwi w umysłach wielu działaczy partyjnych i wielu członków najwyższych władz harcerskich. Werbalne deklaracje, odpowiednie zapisy w prawie, przyrzeczeniu, statucie i innych dokumentach nie zmieniają tej prawdy.

ZHP jest i powinien być organizacją wychowującą młodych Polaków na porządną ludzi i prawych obywateli państwa.

Oni młodzi ludzie muszą mieć możliwość samodzielnego wyboru odpowiadającej im ideologii.

Część z nich wyposażona przez harcerstwo w pewne podstawowe i uniwersalne zasady już poza harcerstwem z pewnością włączy się do działalności politycznej w PZPR, czy też w innych partiach albo np. hierarchii kościelnej.

ZHP nie powinien być terenem walk politycznych, rywalizacji czy też dominacji jednej partii.

POSTULUJEMY ZGODNIE Z TRADYCJĄ NASZEGO RUCHU

APOLITYCZNOŚĆ ZHP

ZHP jest dumą całego społeczeństwa polskiego i pod opieką całego społeczeństwa powinien się znajdować.

Pow. w KH Śródm.

04.01.1989

nr zlec. 2/89

200 egz.

archiwum